

RENESSANCE A HUMANISMUS

Mgr. Jiří MIHOLA, Ph.D.

Renesance - “**rinascita**” = znovuzrození

Pojem „**rinascita**“ v díle **Giorgia Vasariho** (florentský historik umění (16. st.) malíř a životopisec umělců, jeho slavná práce se jmenuje *Životy vynikajících italských architektů, malířů a sochařů*).

Pojem „**renesance**“ poprvé použil francouzský Jules Michelet (mišlet) v polovině 19. století.

Vznik – Itálie, kolébka = Florencie

Renesance zahrnuje tři staletí (14.-16.)

Fáze:

trecento (14. století)

quattrocento (15. století)

cinquecento (16. století)

- **raná** – asi 1400-1500, týká se především Toskánska a děl umělců jako Giotto, Masaccio, Donatello, Botticelli.

- **vrcholná** – 1500-1540-80, se vztahuje k Římu, Florencii a Benátkám a soustřeďuje se kolem děl Michelangela, Raffaela, Leonarda a Tiziana

Severní renesance – zaalpská – např. Dürer, Van Eyck aj.

- **pozdní** (manýrismus)

ITÁLIE v r. 1343
 (Visconti) - panovnické rody

- 1 ASTI (Visconti)
- 2 MARCHESATO DI SALUZZO (Monesigoto)
- 3 TENDA
- 4 PONTREMOLI (Visconti)
- 5 PARMA (Correggio)
- 6 CARPI (Pic)
- 7 MIRANDOLA (Pico)
- 8, 13 MASSA (Fregosi)
- 9 PRATO (Anjou)
- 10 SAN MARINO
- 11 AREZZO
- 12 CORTONA (Casali)
- 14 PERUGIA
- 15 SOANA (Orsini)
- 16 CECCANO

0 100 200 km

M O Ř E

Architektura:

- *...žádná stavba chrámu bez stavební symetrie a proporcí nemůže být ospravedlněna, pokud se nepodobá pěkně utvářenému člověku a nemá v sobě přesně provedenou členící síť.” (Vitruvius)*
- architekt **Filippo Brunelleschi (1377-1446)**
- zásadní mezník – kopule původně gotického dómu **S. Maria dell Fiore**
- **Leon Battista Alberti** (stavitel a humanista, dílo Deset knih o umění stavitelském)
- poč. 16. st. dochází k přestavbě baziliky sv. Petra v Římě podle návrhu architekta Donata **Bramanteho**, kopule od **Michelangela**

Brunelleschi - kopule

Kopule florentského dómu - zevnitř

prag

PRAGA
REGIA CIVITAS BOEMIA

© The Hebrew University of Jerusalem & The Jewish National & University Library

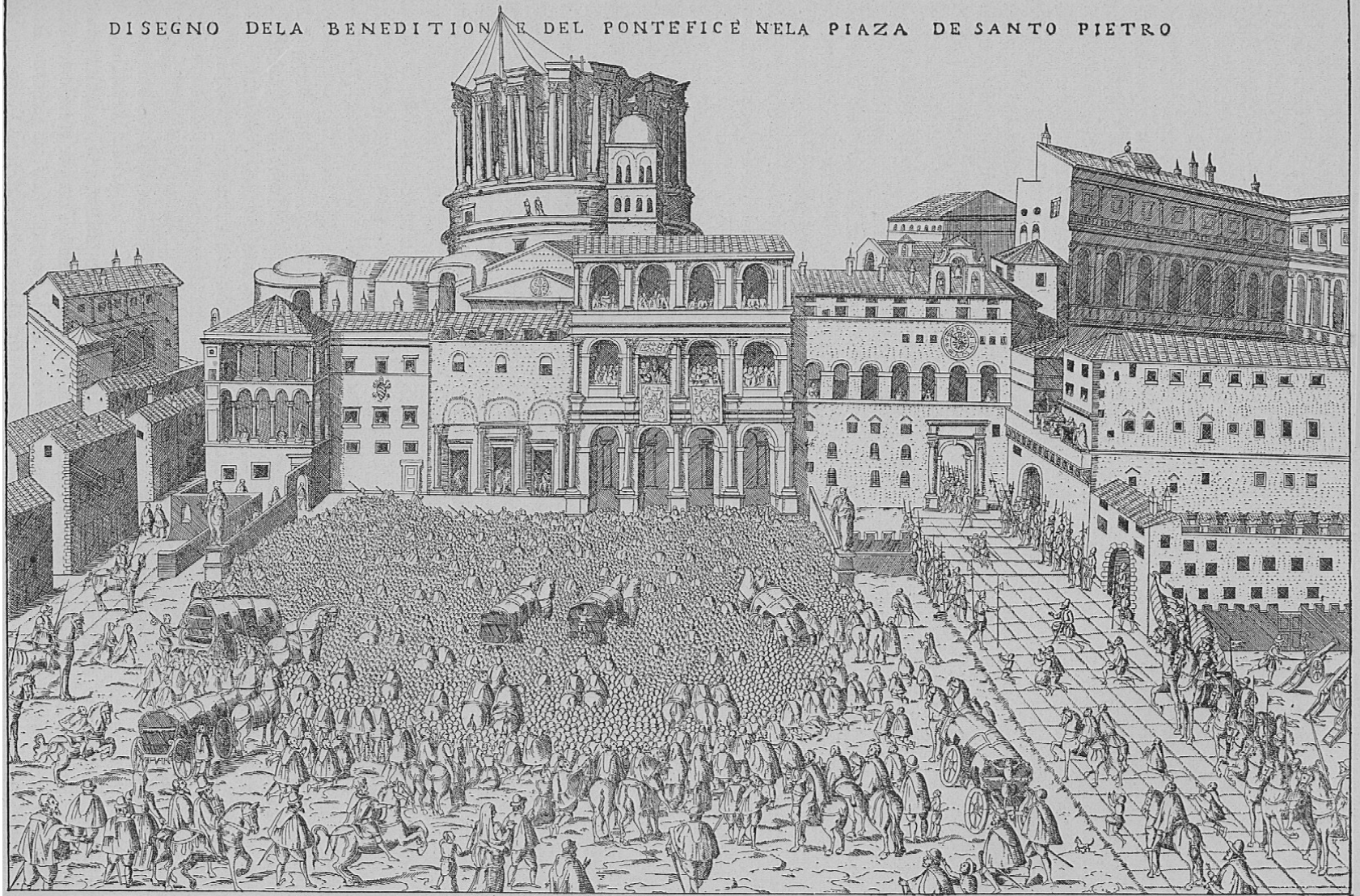

Quorundam locorum huius Romanæ picturæ explicatio.

A Moles Adriani, hodie Castellum S. Angeli.	D Columna Antoniana, & è regione eius, Maria rotunda.	G Templū pacis, ubi quosdam debuerat Collostellū ingens ædificiū, sed loci angustia excludit.	I Pons Sixti.	K Capitoliū.	N Aquæ ductus.	R S. Laurentius.
B Palatium papæ.	E Columna Adriani.	H Thermæ Diocletianæ.	L S. Bartholomei insula, iuxta pontem Sixti.	O Arcus Titi & Vespasiani.	O Arcus Titi & Vespasiani.	S S. Sebastianus.
C Ecclesia S. Petri.	F Arcus Septimij.		M S. Iohannes Lateranus.	P S. Susanna.	Q S. Maria de populo.	T S. Vitalis.
						V Caput bouis.

DISEGNO DELLA BENEDITIONE DEL PONTEFICE NELLA PIAZZA DE SANTO PIETRO

Erteilung des päpstlichen Segens aus der Vorhalle von S. Peter; dahinter der Sockel der alten Basilika und die Kuppel im Bau, rechts der Vatikan.

Stich des 16. Jahrhunderts, verwandt dem Fresko der Krönung Sixtus V. (1585) in der Vatikanischen Bibliothek.

- V popředí zájmu - městské paláce a venkovské vily.
- vzorovou stavbou např. **Palazzo Medici Ricardi** ve Florencii,
- za vrchol považován římský **palace Farnese**

Palazzo Farnese (Řím) a Palazzo Medici – Ricardi (Medicejský palác) – Florencie

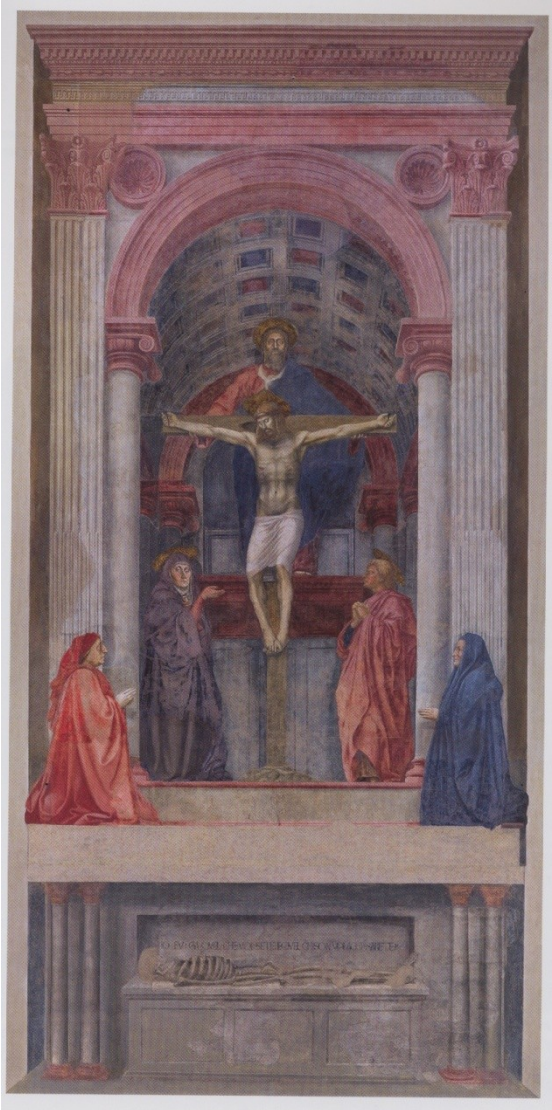

Malířství a sochařství:

- snaha zobrazovat podle skutečnosti;
- Motivy náboženské i světské
- snaha o co nejvěrnější zachycení skutečnosti
- zásadní posun: lineární a vzdušná (tzv. sfumato) perspektiva

Masaccio

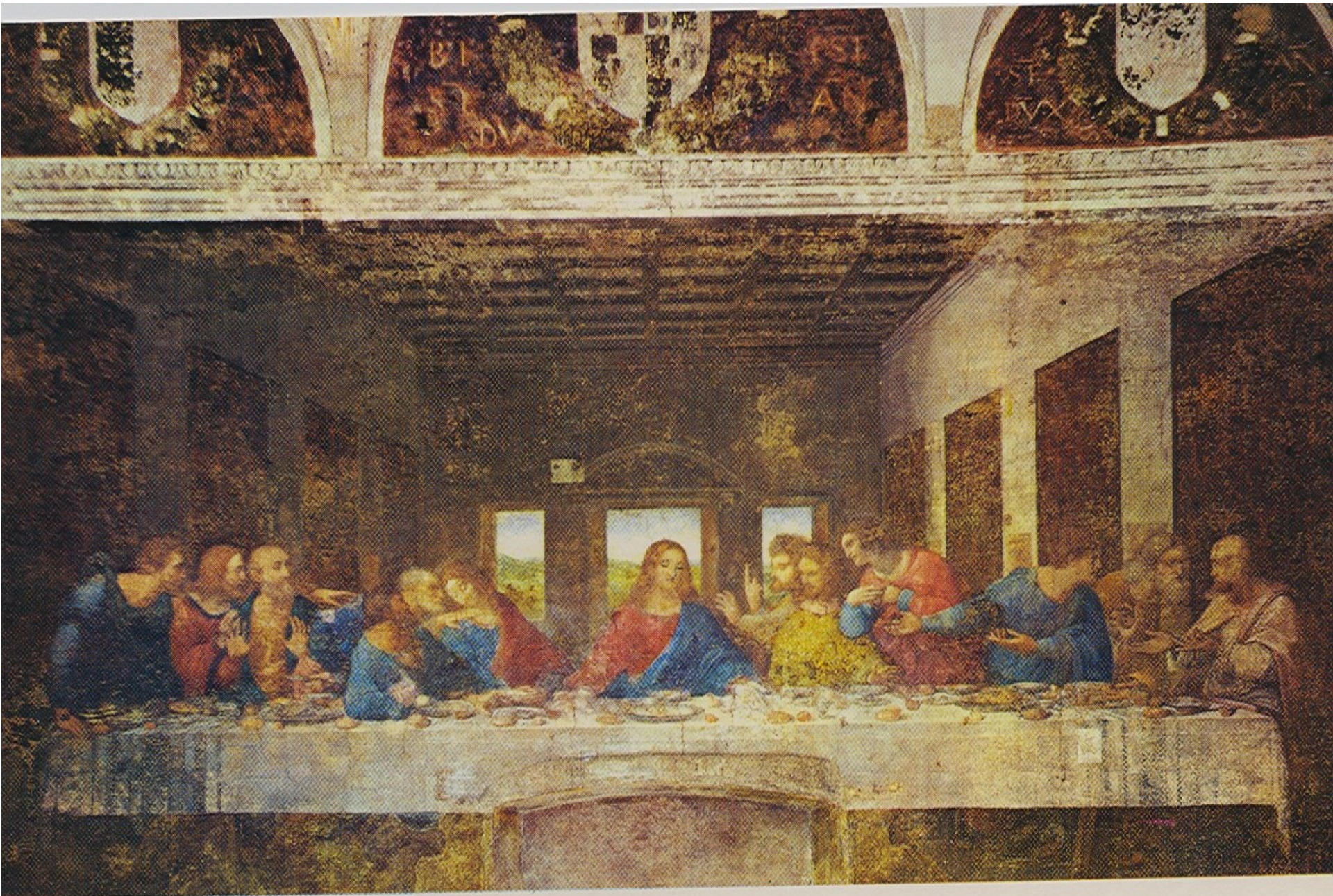

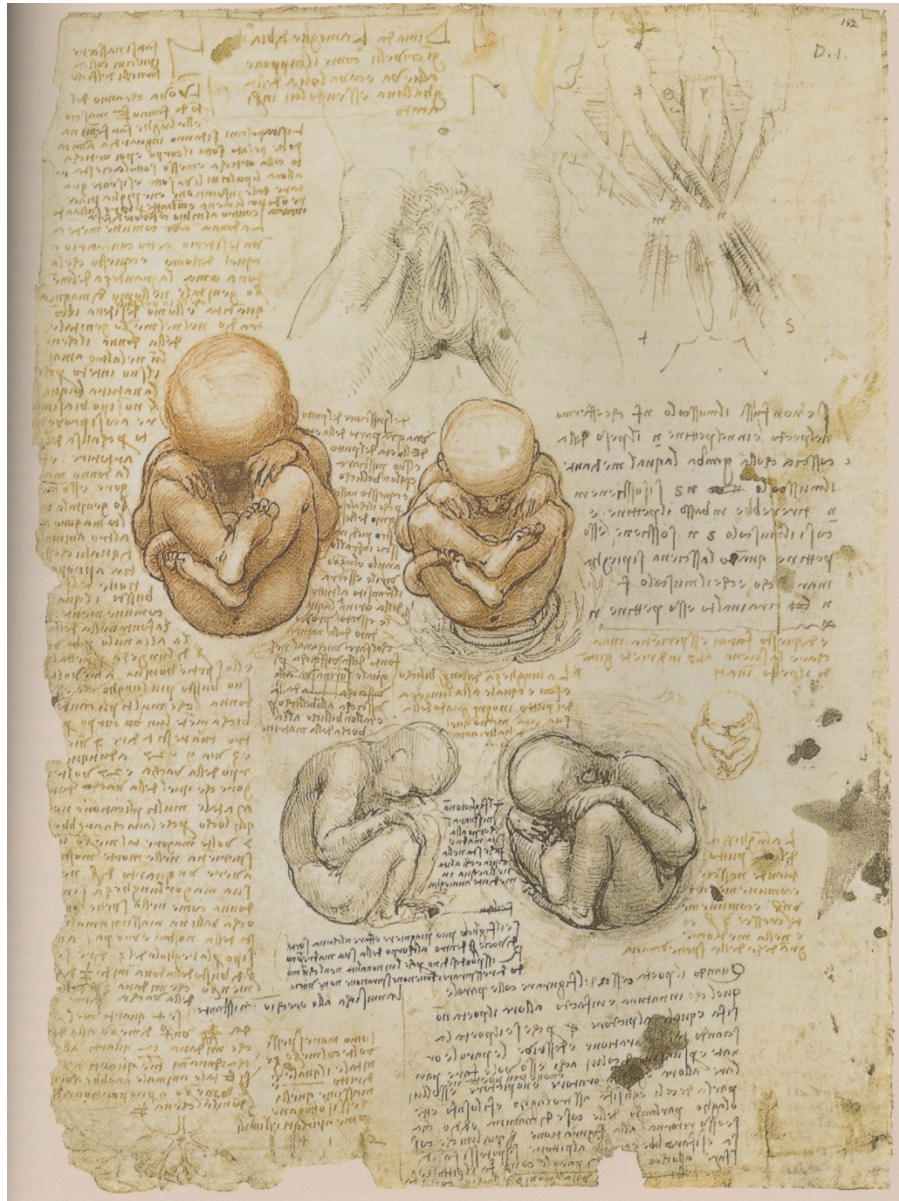

Leonardo da Vinci

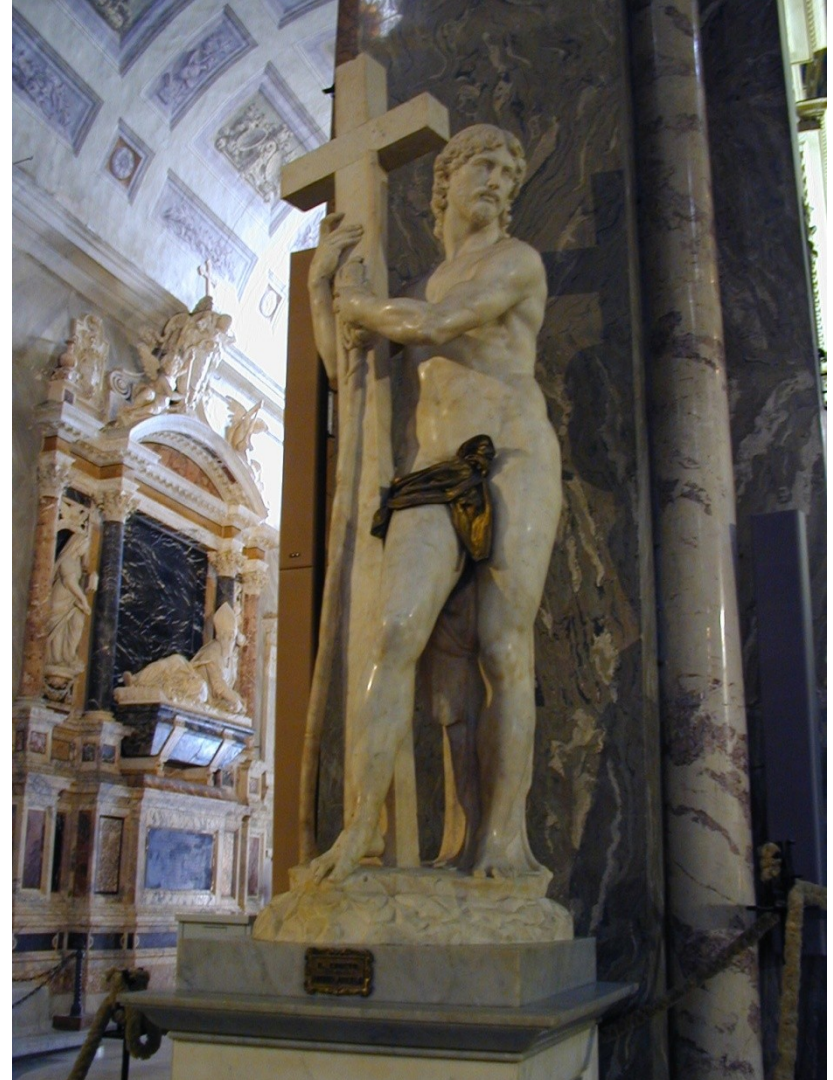

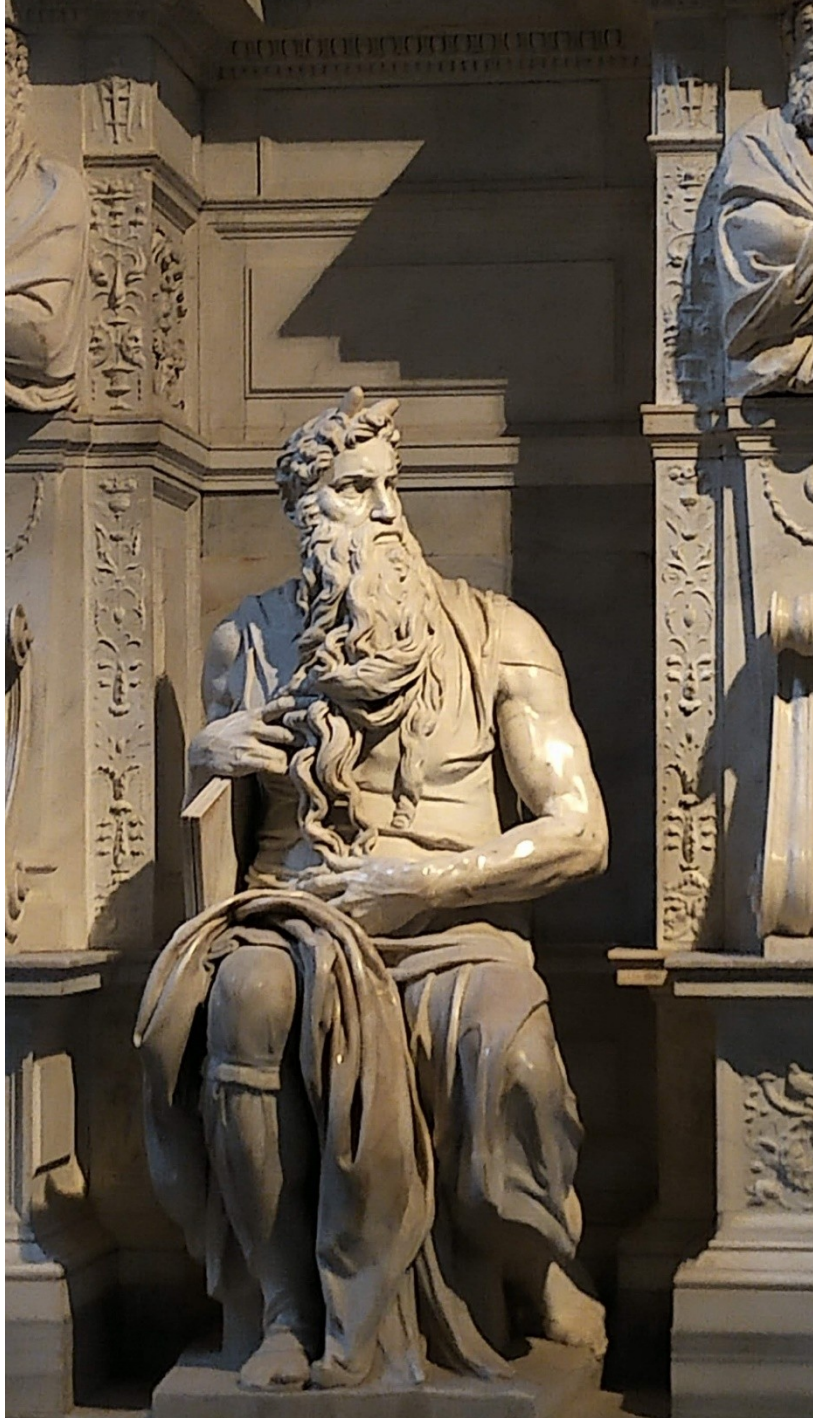
12. Il Cenacolo da Vinci

Michelangelo Buonarroti

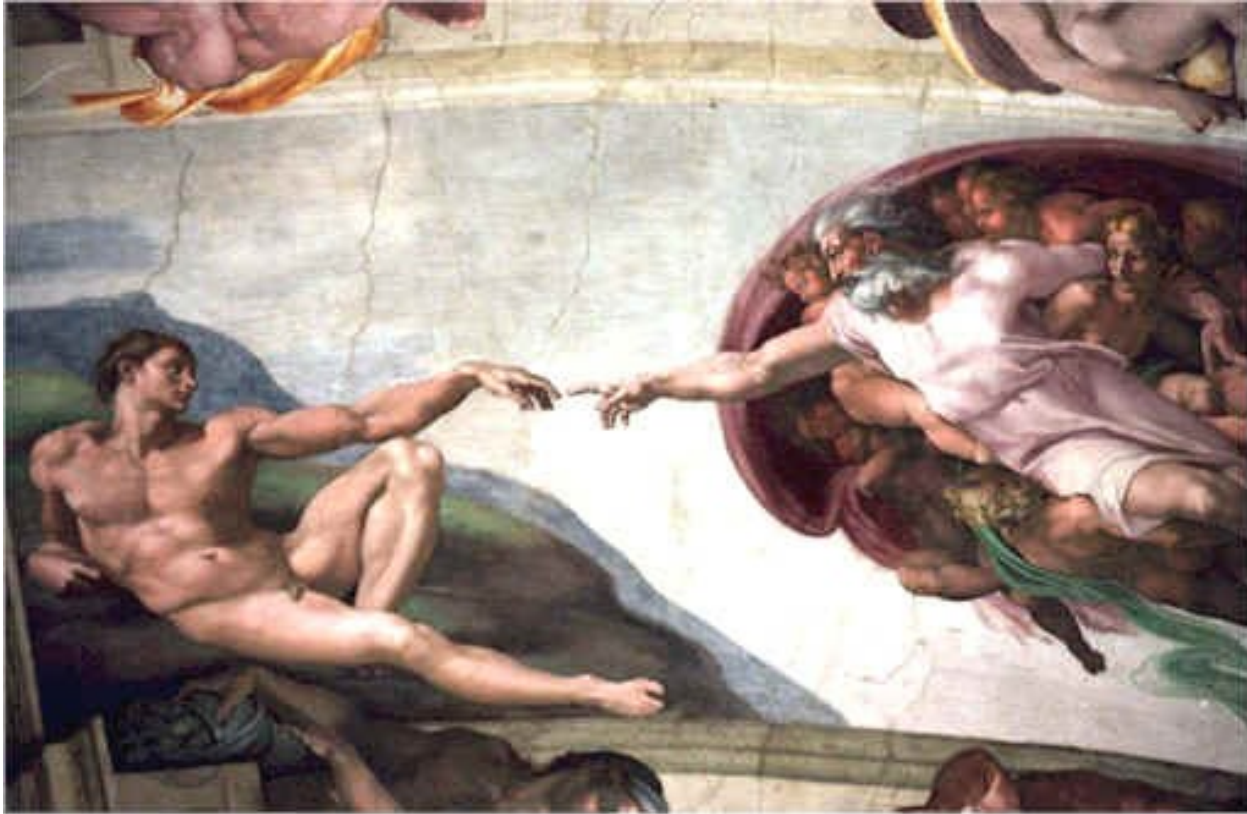

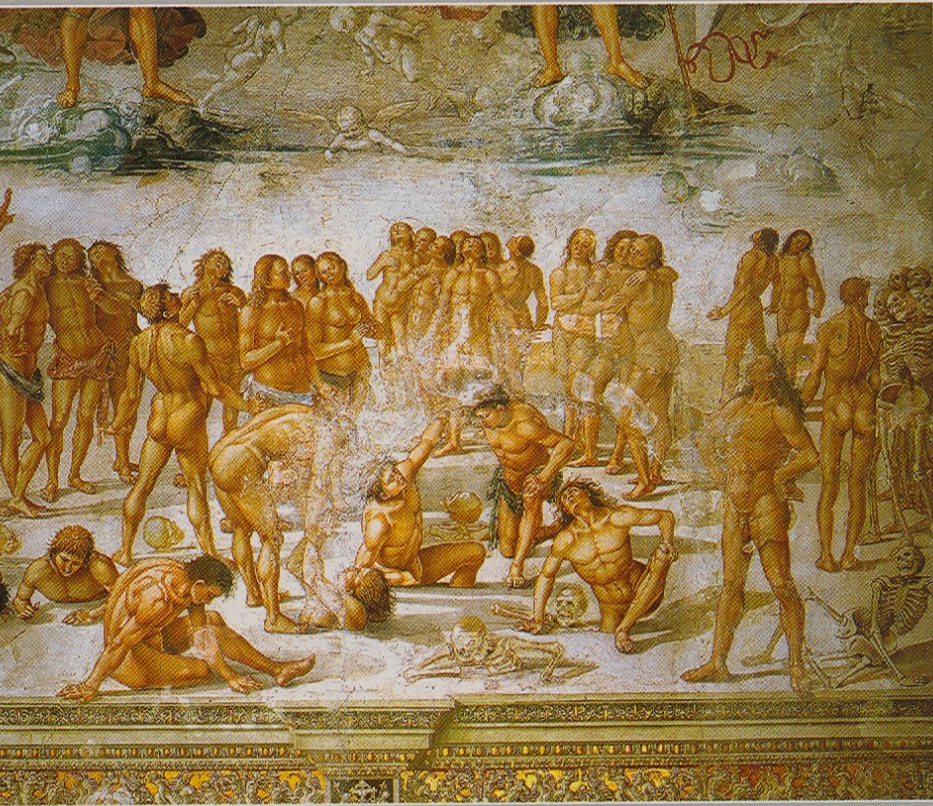

Stvoření Adama

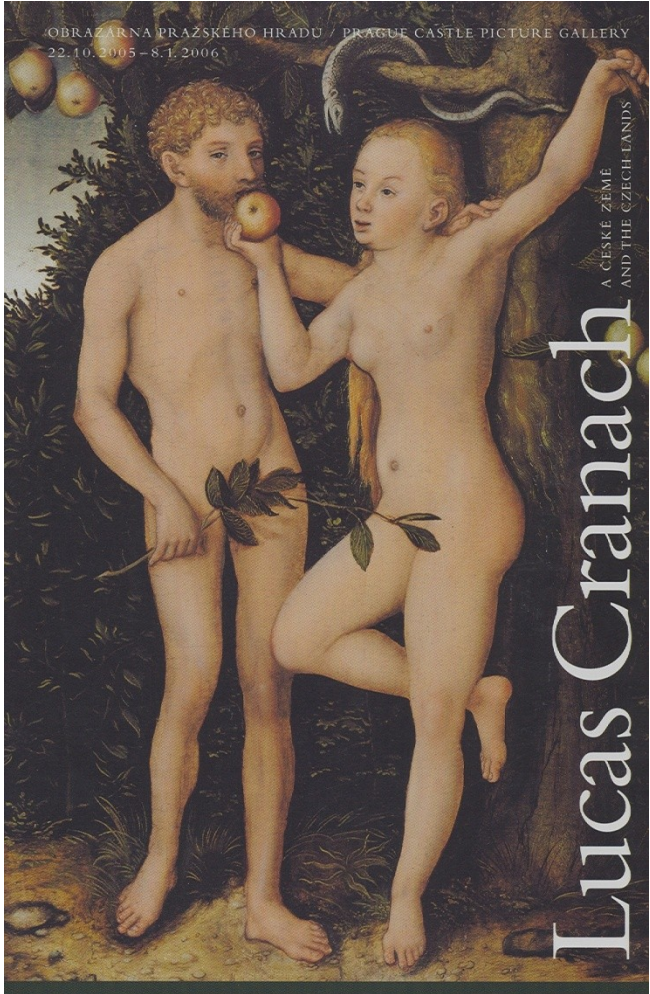

Luca Signorelli

Albrecht Dürer

Cranach: Hřích a vykoupení

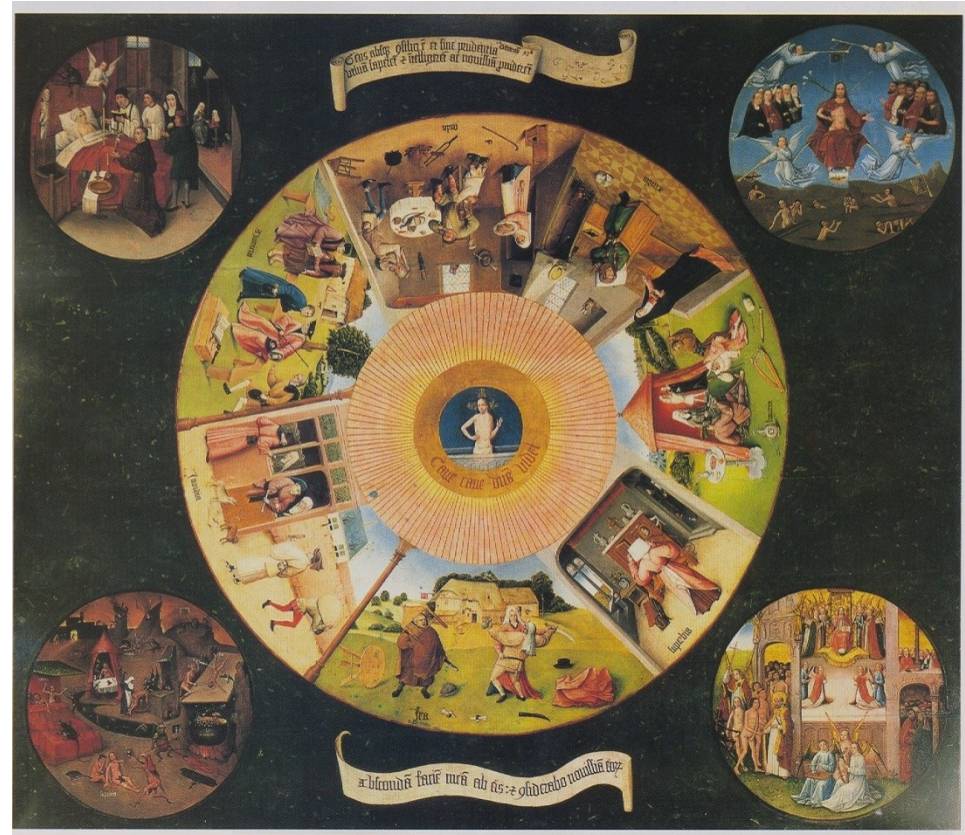
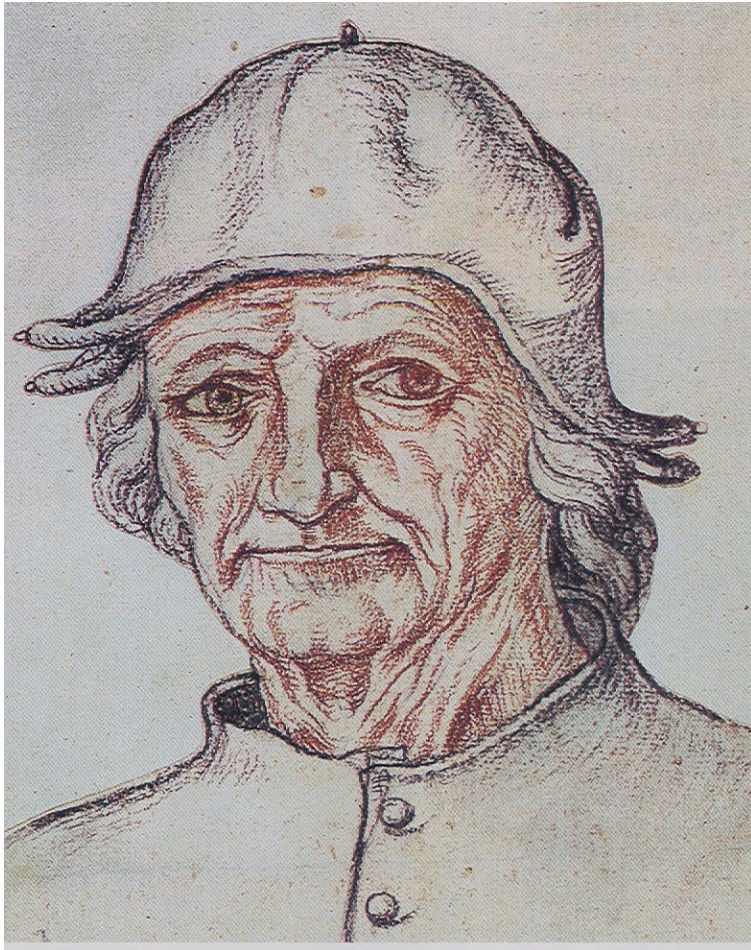

Veronese

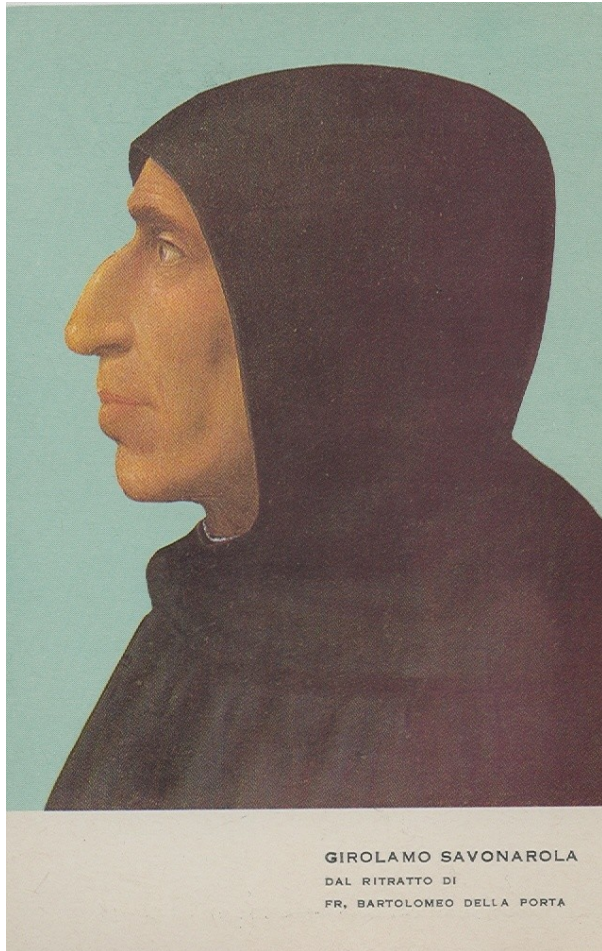
Aus der Renaissancezeit: Die Hochzeit zu Kana
Von Paolo Veronese (1528-1688), Königl. Gemäldergalerie Dresden

Hieronimus Bosch

Girolamo Savonarola

Mikuláš Koperník

DANTI ALIGHERIO

TVSCI

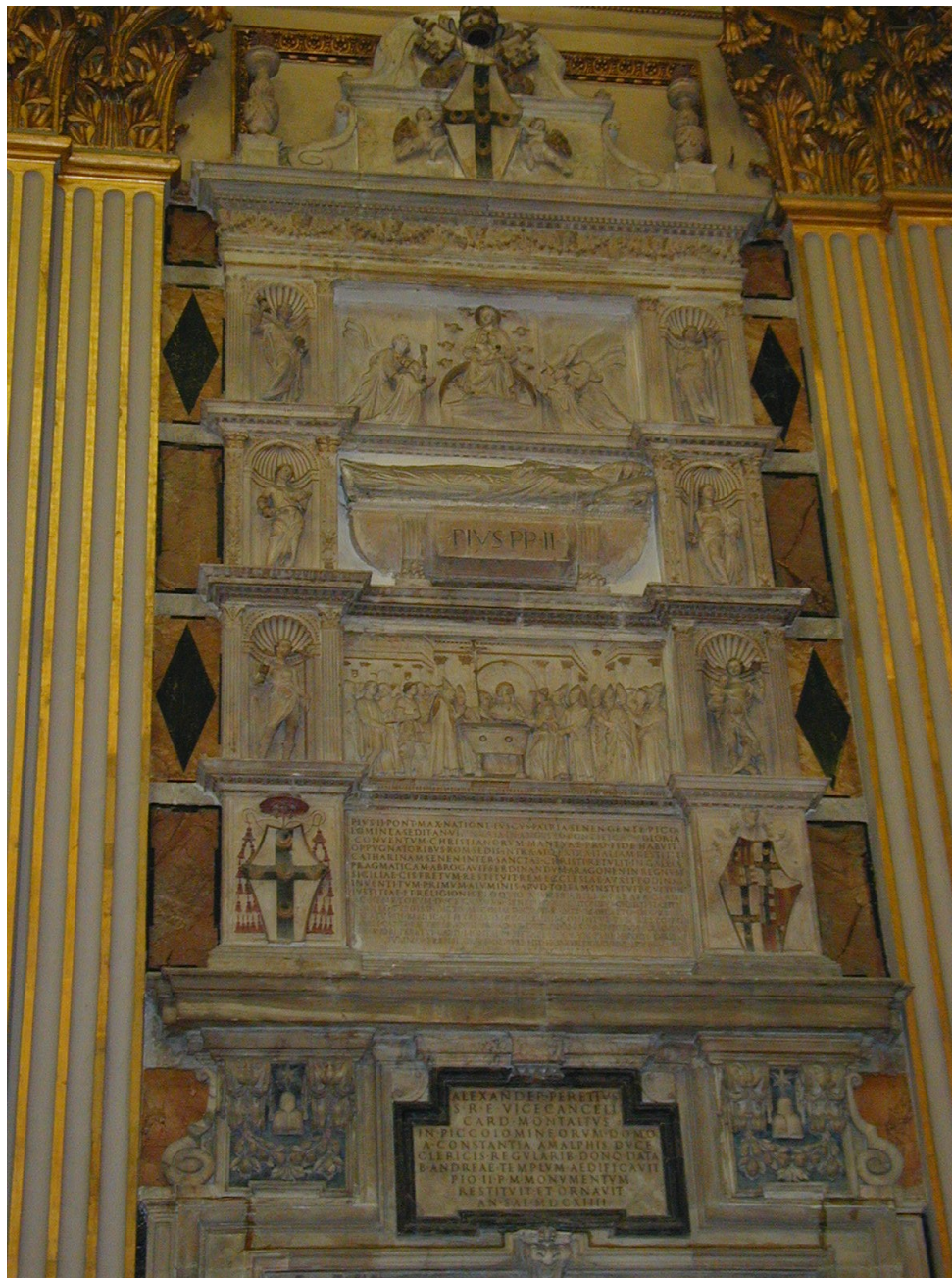
HONORARIVM TVMVIVM

A MAIORIBVS TER FRVSTRA DECRETVM

ANNO MDCCCXXXIX

FELICITER EXCITARVNT

NEL VI CENTENARIO DELLA
NASCITA
L'ASSOCIAZIONE DANTIVA
MCCCLXV - MCMLXV

PIVS PP II

DEI PONTIFICALI NATIONI HUIUS VIXI LASENNGENTE PICE
IGMINAE DI ANNI
COMESTEM CREDITANOR M ANTEAE PRO FIDE HARVIT
OPPCNATORIBUS PROALDIA STANUS STIAGANUS ET
CATHEDINARE NEMINER IANCTAS MLIITRE VITUS ALIA
PRAGMATICAM ARRON ANTEPUSITUS MRE REGIMEN ELICITUS
HIC LIA CIPRETVRE STVIVRE MEGCIE ELIAT STI PRODINA
INCONTIVRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE
VSTIATVRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE MRE

ALEXANDER PERETIVS
S. R. E. VICECANCELLI
CARD. MONTANVS
IN PICCOLOMINI FORVM QVMO
A CONSTANTIA AMALPHIS DVCE
CLERICIS REGVLARIS DONIC DATA
D. ANDREA ET M. PIVS M. A. D. D. C. A. V. II
FIO H. P. M. M. ONYMENTVM
RESTITVIT ET ORNAVIT
AN. SAL. M. D. C. XIII

Erasmus Rotterdamský

